

УДК: [070:81'373.47]:[316.77:654.19](477)»20»
[https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.3\(49\)-81-93](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.3(49)-81-93)

УКРАЇНСЬКА ГОНЗО-ЖУРНАЛІСТИКА В СИСТЕМІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ДВОРЯНИН Парасковія¹, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
ORCID – orcid.org/0000-0002-7858-3563;

БІЛОУС Роксоляна, аспірантка,
ORCID – orcid.org/0000-0002-4666-0931.

Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, Україна.

¹ Кореспондентний автор Дворянин П., e-mail: paraskadvoryanyn@gmail.com

Стаття надійшла до редакції 09.06.2025 р.
Надіслано після редагування 25.10.2025 р.
Рекомендовано до видання 06.11.2025 р.

Цитування: Дворянин П., Білоус Р. Українська гонзо-журналістика в системі засобів масової комунікації. *Образ*. 2025. Вип. 3 (49). С. 81–93. [https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.3\(49\)-81-93](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.3(49)-81-93)

Вступ. Тематика і зміст гонзо-журналістських матеріалів українських авторів за останнє десятиріччя в основному пов'язані з розвінчуванням імперської сутності загарбницької російської війни проти України, розкриттям зловісних аспектів міжнародної політики стосовно несправедливого тлумачення, оцінювання героїчної оборонної війни українського народу проти кремлівських варварів за природне право мати самостійну, національну, соборну українську Україну.

Актуальність та мета. Визначення і характеристика гонзожурналістського стилю, виражальних засобів у зіставленні з мовно-виражальними засобами традиційної журналістики відповідно до задуму та інтенції автора на смисловому рівні співіснування і реалізації вербальних та аудіовізуальних кодів семантичного, емоційного й прагматичного медіаресурсів, які спрямовані на формування в усіх українців громадянської свідомості та морально-духовних цінностей.

Методологічні засади дослідження ґрунтуються на загальнонаукових принципах історизму, правдивості, конкретності, функціональності, системності, когнітивності (пізнавальності), моделювання. Використано методи контент-аналізу, інтенст-аналізу, вивчення документів, спостереження, узагальнення та опису.

Результати. Нинішня модель гонзо-журналістських матеріалів, ґрунтується на різних гетерогенних компонентах, які творять єдиний інформаційний образ, що підсилює, поглиблює сприймання змісту матеріалу, референтних, модальних і репрезентативних інтенцій автора. Особливостями стилю української гонзо-журналістики насамперед є риторичні конструкції, гротеск, іронія, гіперболізація, зіставлення, антитеза, емоційність, припущення, масштабність. Сильові гонзо-журналістські ознаки з ненормативною лексикою властиві багатьом текстам, які безпосередньо чи опосередковано пов'язані з повномасштабною російсько-української війною.

Висновки. Під час дослідження вперше у системі українського інформаційно-гуманітарного простору реалізовано спробу комплексного вивчення, осмислення і узагальнення стилістично-виражальних і структурних своєрідностей гонзо-журналістики у порівнянні з традиційною (класичною) журналістикою.

Ключові слова: гонзо, гонзо-журналістика, традиційна журналістика, стиль, професіоналізм журналіста, медіа, реципієнти.

© Authors, 2025

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Вступ. Сучасні інноваційні технології в системі ЗМК є важливою передумовою набуття традиційними «жанровими родами» (І. Михайлин) – інформаційними, аналітичними і художньо-публіцистичними – нових структурних елементів, взаємопроникнення жанрових ознак, вдосконалення уже існуючих журналістських стилів, розвитку виражальних засобів морально-психологічного впливу на формування в української аудиторії патріотичної свідомості, національної гідності, морально-духовних цінностей, громадянської активності, державницького переконання в боротьбі з російською інформаційно-психологічною і військовою повномасштабною терористичною, геноцидною, руйнівною агресією проти України.

Однак медійна аудиторія «тоне» в надлишку контенту, потужною частиною якого є фейки, маніпулятивні наративи, дезінформація, що заповнили як український, так і світовий інформаційний простір. Реципієнтам досить складно «виловити» у цьому бурхливому потоці різноманітних повідомлень саме ту інформацію, яка може збагачувати інтелектуально, морально, духовно, емоційно. Цей виклик актуалізує проблему підвищення ефективності практично-творчої медійної діяльності та поглиблення наукових досліджень у сфері журналістикознавства. Суть важливих вимог випливає із особливостей функціонування медіа, які поєднують багатий досвід традиційної (класичної) журналістики, нового журналізму і наймолодшої – гонзо-журналістики. Своєрідність мовно-стилістичних, виражальних засобів не розділяє, а об'єднує їх на національних засадах.

Помітний вплив на загострення, поглиблення місійного покликання журналістики зробив геополітичний зсув української та міжнародної безпеки, викликаний російською військовою агресією. Нинішня московська війна проти України є, на думку філософа Ігоря Лосева, 28-мою [1]. Як не парадоксально, але одним із важливих чинників динамічного розвитку в Україні гонзо-журналістики, творцем якої виступає американець Гантер Стоктон Томпсон, є московська антиукраїнська війна. Гантер С. Томпсон у 1970 р. опублікував у журналі «Scanlan's Monthly» репортаж «Дербі в Кентуккі: занепад і розпуста». У рецензії на цю працю редактор недільної газети «Boston Globe» Білл Кардозо вжив термін «гонзо».

Гонзо-журналістика виникла як унікальний, нетрадиційний дискурс на протигагу класичній американській журналістиці, що обслуговувала домінуючу ідеологію державно-політичної системи, проти якої виступали різноманітні суспільні рухи за громадянські права (насамперед афроамериканська спільнота). Протестно налаштовані журналісти, письменники також прагнули змінити суспільство, політику, культуру і – найголовніше – аналізувати, осмислювати, оцінювати, відображати факти, події, явища винятково через суб'єктивний досвід і вираження свого «Я» відповідно до специфіки історичної епохи, сутності суспільно-політичних процесів.

Нинішня тематика і зміст гонзо-журналістських матеріалів українських авторів за останнє десятиріччя в основному пов'язані з розвінчуванням імперської сутності загарбницької російської війни проти України, викривленням підступних методів і форм московської антиукраїнської маніпулятивної пропаганди, розкриттям зловісних аспектів міжнародної політики стосовно несправедливого тлумачення, оцінювання героїчної національно-визвольної боротьби українського народу проти кремлівських варварів за природне право мати самостійну, національну, соборну українську Україну.

Генеza, концептуальні засади функціонування, специфічні особливості гонзо-журналістики у полі зору багатьох зацікавлених особистостей. Навколо цього унікального, новітнього, соціального інституту, оригінального творчого явища тривають дискусії, змістові елементи якої мають безпосередній зв'язок з нашим науковим дослідженням. Серед відомих зарубіжних авторів, які вивчають сутність гонзо-журналістики, називаємо Пітера Тамоні [2], Дж. Веннера [3], Джейсона Мосера [4], К. Лернера [5], З. Бауера [6], Катажину Фрукач [7], Крістіну Ісагер [8]. Наприклад, Б. Боу так характеризував стиль гонзо: «Це – енергійний та іконоборчий стиль письма

від першої особи, в якому автор також бере на себе перформативну роль у тексті. Крім того, як стиль, гонзо черпає свою силу з поєднання соціальної критики і самокритики» [9, с. 95]. «Популярність гонзо пов'язана із зростаючим впливом медіа на формування особливого типу споживача, якого можна назвати *homo aestheticus*» [10], – зазначила Едита Жирек-Городиська.

В Україні гонзо-журналістику досліджують О. Волковинський [11], О. Зелік [12], М. Іванців [13], О. Сударенко [14] та інші. Професор О. Волковинський написав, що «головними стильовими ознаками гонзо-журналістики визнали культ індивідуальності і унікальності, широке використання гумору, іронії, сарказму, перебільшення і ненормативної лексики [11, с. 5]. Дослідниця М. Іванців слушно наголосила, що за час свого існування (55 років – П.Л., Р.Б.) стиль гонзо трансформувався. «Вульгарний стиль Гентера Томпсона змінився на різкий, подекуди агресивний і «вільний» спосіб зображення думок автора» [13, с. 66].

Огляд праць зарубіжних вчених і найновіших публікацій про гонзо-журналістику українських дослідників відчиняє наукове вікно для розширення і поглиблення аналізу найбільш поширених в гонзо-журналістиці репортажів, коментарів, статей, блогерських оповідей, документальних фільмів та зіставлення спільних і відмінних мовно-стилістичних виражальних засобів у матеріалах різних жанрів традиційної журналістики і гонзо-журналістики.

Функціонування гонзо-журналістики в умовах повномасштабної російської війни проти України, цілеспрямованої інформаційно-психологічної агресії обумовили розв'язання у нашому дослідженні завдань, пов'язаних із розвінчуванням імперської сутності загарбницької російської війни, викриттям підступних методів і форм московської пропаганди, розкриттям зловісних аспектів міжнародної політики стосовно несправедливого тлумачення, оцінювання героїчної національно-визвольної боротьби українського народу проти кремлівських рашистів за природне право розвивати самостійну, національну Україну.

Фахове зіставлення сутності публікацій українських і зарубіжних авторів про гонзо-журналістику, контент-аналіз та інтент-аналіз гонзоматеріалів українських журналістів і блогерів та результатів студентських відповідей після опитування дає підставу стверджувати, що в інформаційному просторі України паралельно із традиційною (класичною) журналістикою розвивається і функціонує гонзо-журналістика.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше у системі українського інформаційно-гуманітарного простору реалізовано спробу комплексного вивчення, осмислення і узагальнення стилістично-виражальних і структурних своєрідностей гонзо-журналістики у порівнянні з традиційною (класичною) журналістикою.

Науково узагальнена тематика, зміст, прикметні мовно-стилістичні виражальні засоби створюють позитивні передумови емпіричної та імпліцитної гонзокомунікації у площині «соціальна дійсність-журналіст-інтенція-твір-адресат-вплив(позитивний/негативний), які забезпечують специфіку пізнання, прийняття та засвоєння реципієнтами соціально-важливої інформації.

Метою наукової статті є визначення і характеристика гонзожурналістського стилю, виражальних засобів у зіставленні з мовно-виражальними засобами традиційної (класичної) журналістики відповідно до задуму та інтенції автора на смисловому рівні співіснування і реалізації вербальних та аудіовізуальних кодів семантичного, емоційного й прагматичного медіаресурсів, які спрямовані на формування в усіх українців громадянської свідомості та морально-духовних цінностей.

Відповідно до поставленої мети визначено *завдання*: оглянути актуальні публікації зарубіжних і українських авторів, які стосуються гонзо-журналістики; на основі результатів контент-аналізу та інтент-аналізу журналістських творів зіставити вербальні й аудіовізуальні виражальні засоби гонзо- і традиційної журналістики; окреслити особливості використання семантичного, емоційного, прагматичного

медіаресурсів під час гонзокомунікації у площині «соціальна дійсність – журналіст – інтенція – твір – адресат – вплив (позитивний/негативний)»; науково узагальнити результати опитування студентів, майбутніх журналістів, із різних ЗВО України в контексті їхніх психічних процесів розуміння інформації традиційних медіа і гонзо-журналістики: відчуття, сприйняття, увага, пам'ять, уява, мислення.

Методи дослідження. Методологічні засади наукової розвідки ґрунтуються на загальнонаукових принципах, до яких належать історизм, правдивість, конкретність, функціональність, системність, когнітивність (пізнавальність), моделювання, згідно з якими інформація є універсальною, фундаментальною категорією в системі комунікації. Методи моніторингу, аналізу й синтезу застосовували для вивчення інформаційно-комунікаційних особливостей гонзо-стилю. Історико-порівняльний метод використовували для зіставлення виражальних рис, притаманних художній публіцистиці та гонзопубліцистичним матеріалам. За допомогою контент-аналізу вивчали змістові наративи та меседжі в гонзоматеріалах, які стосуються російської антиукраїнської війни, путінських злочинів та московської маніпуляційної пропаганди. Скориставшись досвідом О. О. Заболотської, під час інтент-аналізу з'ясували сутність мовленнєвих гонзоактів в контексті когнітивних, соціальних, психологічних, комунікативних та лінгвістичних чинників, тобто осмислювали не те, про що каже автор, а те, що він намагається донести реципієнтам [15]. Для всебічного розкриття теми також скористалися методами вивчення документів, спостереження, узагальнення й опису.

Результати й обговорення. Тематично-змістова наповненість гонзо-журналістських матеріалів у будь-який історичний період спричинена певними політичними, соціальними, економічними, культурними, переломними моментами (нині – повномасштабна російська війна проти України), що й зумовлює творення гонзостильових актуальних повідомлень та формування смислів про життєве середовище.

Характеризуючи працю Гантера С. Томпсона «Дербі в Кентуккі: занепад і розпус-та» Мохамед Бутаммант наголосив, що «Томпсон використовує подію Кентуккського дербі як платформу для вираження свого незадоволення американським суспільством, культурою та політикою. Він критично висловлюється щодо жадібності та корупції, расових питань у США та проблем нерівності у суспільстві» [16]. Несподіваний формат висвітлення важливих суспільно-політичних процесів зацікавив американських і зарубіжних журналістів, письменників.

Даніель Кальво у посібнику «Журналістика занурення» зазначає, що метод «immersion journalism» («журналістика занурення») важко описати, але вона подібна до гонзо, нової журналістики чи літературної журналістики. Спільним в них є тема, висвітлення якої потребує ґрунтовного занурення в проблему та знаходження більшої кількості прихованих смислів, ніж можна подати у традиційному репортажі. «Гонзо – це стиль опису життя людини. Не важливо, яка подія відбувається і на що вона впливатиме, головне не вона, а еволюція душі автора, від повного морального розкладання і занепаду до ледь не божественного прозріння. Подія лише фон, окантовка до того, що відбувається, вона не важлива, але без неї неможливе гонзо. Гонзо-журналістиці не-притаманна цензура і виправлення, тому іноді текст безграмотний, адже перечитування часто переростає у зміну початкового варіанту матеріалу, тому фрази уривчасті та, буває, непослідовні, але нитка однієї думки завжди тягнеться через текст, навіть коли її розтягнення велике, майже до точки розриву, розірвати її не можна, інакше голова помре, а потім помре і тіло. Гонзо – це не подія, а людина» [17, с. 36].

«Головний герой тексту – сам автор, а сюжетною віссю стають його пригоди, зазвичай, авантюрного характеру, – підкреслила Ізабелла Адамчевська. – Фіксація дослідницького процесу робить тексти гонзо мета-журналістськими. Активна участь автора у подіях, а іноді навіть їх провокування, розмиває межу між суб'єктом і об'єктом нарації.

Не менш важливим є темперамент репортера, що знаходить вираз у тексті. Стиль гонзо часто описують як сміливий, гіперболізований, сатиричний, шалений, провокативний, підіривний» [18].

Катажина Фрукач, зіставляючи американську і польську гонзо-журналістику, також зазначила: категорію гонзо визначають як форму суб'єктивної, занурювальної літературної журналістики, в центрі якої оповідач [7], який поєднанням вербальних і аудіовізуальних знаків, символів, зображень, унікальних виражальних засобів впливає на ефективність сприймання інформаційних і публіцистичних повідомлень.

У цьому референтному, модальному і комунікативному контексті дослідження авторських інтенцій в українській гонзо-журналістиці надзвичайно важливо звернутися до навчального посібника Дмитра Прилюка, який ще у 1973 році виокремив характерні риси виражальних засобів публіцистичності:

- *Спалах публіцистичності* зароджується на ґрунті політичної злободенності, гостроти ситуації, коли не можна мовчати або спокійно і безпристрасно повідомляти чи коментувати факти;

- *Гострота політичної ситуації* – лише підґрунтя публіцистичності. На ньому виростає чуття громадянськості, вболівання за правильне розв'язання проблеми в інтересах суспільства;

- *Масштабності* у публіцистиці досягають завдяки аналогіям і асоціаціям, що дають змогу зіставляти, порівнювати або й розкривати інші факти, безпосередньо не пов'язані з подією, але такими, що проливають нове світло на основну думку, поглиблюють її;

- *Полемічність* – зіткнення, боротьба думок, ідей, інтересів. Полеміка повинна бути обґрунтованою, логічною, конструктивною;

- *Емоційність* – характерна риса авторської публіцистичності. Вона увінчує публіцистичний спектр комунікаційних виражальних засобів;

- *Підтекст* – особливий внутрішній зміст тексту твору, який розкривається на телебаченні через жести, міміку, паузи;

- *Риторичне запитання* ставлять для того, щоб ним же висловити ствердну думку та звернутися до телеглядачів, радіослухачів і таким чином привернути увагу до проблеми;

- *Риторичне ствердження* – особливе наголошення незаперечності сказаного автором;

- *Риторичні вигуки* – виголошені з експресією слова, якими автор ніби припиняє розмову і просить уваги;

- *Риторичне заперечення* – зосередження уваги глядачів і слухачів на заперечуючій позиції щодо сутності інформації;

- *Іронія* – автор ніби схвалює щось негативне, а насправді – засуджує: це приховане глузування, виражене в позитивному або навіть захоплюючому тоні;

- *Антитеза* – протиставлення відтінює очевидність утверджуваного і посилює емоційний вплив на глядачів і слухачів;

- *Зіставлення* – прийом, який використовують для заперечення якихось фактів чи думок;

- *Припущення* – своєрідний прийом, що виник на ґрунті асоціативного мислення. Автор свідомо вдається до певної уявної картини, щоби виділити обставини, які засвідчують правильність авторської позиції;

- *Гіперболізація* – свідоме перебільшення відображуваного факту, думки чи явища, але при цьому теза автора не втрачає органічного зв'язку з реальністю, а тільки посилює його;

- *Гротеск* – ним публіцист послуговується, щоб окарікатурити вчинки і, пересміюючи, людей, з яких зриває маску благопристойності. Гротеском публіцист висловлює глибоко емоційне ставлення до факту, події, явища [19, с. 176–222].

Порівнюючи виражальні засоби, притаманні традиційній публіцистиці, з характерними особливостями стилю української гонзо-журналістики, бачимо чимало важливих спільних рис у гонзоматеріалах сучасних авторів Євгена Будерацького, Олександра Ковальчука, Богдана Кутєпова, Ірини Лопатіної, Яніни Соколової, Тетяни Трофименко та інших. Це – насамперед: риторичні конструкції (їх використовують аби мотивувати реципієнта думати, узагальнювати), гротеск, іронія, гіперболізація, зіставлення (підкреслюють недолугість, вади і підсилюють викривальний ефект), антитеза, емоційність, припущення, масштабність (загострюють відчуття і викликають у читача, глядача, радіослухача співпереживання).

Наш аналіз досліджень про гонзо-журналістику, узагальнення прикметних особливостей стилю збігається з оціночною позицією Марії Іванців, яка зазначила, що «стиль гонзо переважна більшість реципієнтів асоціює з нецензурованою свободою висловлювань, притаманною розмові віч-на-віч, що дозволяє читачу сприймати гонзо-журналістику як чесну й неупереджену форму висвітлення інформації» [13, с. 66]. Стильові гонзо-журналістські ознаки з ненормативною лексикою властиві багатьом репортажам, аналітичним коментарям, публіцистичним аудіовідеопередачам, які безпосередньо чи опосередковано пов'язані з повномасштабною російсько-української війною, геополітичними процесами щодо підтримки України, закінчення війни, справедливого миру.

У цьому контексті порівнюємо традиційні і гонзостилі висвітлення мюнхенської безпекової конференції, яка відбулася 14–16 лютого 2025 р. у Німеччині. Журналістка Олеся Мазуркова у спеціальному репортажі «Європейське жахіття» назвала виступ віцепрезидента США Джей Ді Венса холодним душем для Європи. Він мав виступати на тему російської агресії проти України, а його відхід від плану і «наїзд» на Старий світ шокував слухачів: «Не може бути безпеки, якщо ви боретесь з думками, з вірою ваших людей. Якщо ви боїтеся голосів у своїй країні, то Америка вам не допоможе, і ви нічого не дасте Америці» [20].

Аскольд Єрьомін в огляді «Німецькі ЗМІ після виступу Венса: Америка не захистить, тож до роботи!» зазначив, що Венс гостро критикував європейську демократію, зокрема, «розкритикував скасування результатів першого туру президентських виборів у Румунії. Конституційний суд ухвалив там це рішення, бо мав докази російського втручання у виборчу кампанію на користь ультраправого, антиєвропейського й антиукраїнського кандидата Джорджеску. А ще Венс піддав критиці вирок шведського суду для «релігійного активіста» («корисного ідіота» чи агента РФ, який привселюдно спалив Коран, чим погіршив відносини Швеції з Туреччиною, а відтак затримав вступ Стокгольма до НАТО)» [21].

Оглядач «Die Zeit» написав, що промова Венса як удар обухом по голові. Спільні цінності перестали бути фундаментом трансатлантичних відносин. Європейські демократії і свободу слова у Старому світі Венс зобразив у карикатурний спосіб, що не має нічого спільного з реальністю. Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус запевнив, що у європейській демократії кожна думка має голос. Навіть «частково екстремістські партії», як-от «Альтернатива», можуть проводити виборчу кампанію. «Однак демократія не означає, що галаслива меншість автоматично має рацію і вирішує, що є істиною, – наголосив Пісторіус. – Демократія повинна мати можливість захистити себе від екстремістів, які хочуть її знищити. Ми усвідомлюємо не тільки те, від кого захищаємо нашу країну (*натяк на путінську росію, – П. Д., Р. Б.*) а й те, що саме боронимо: демократію, свободу слова, правову державу й гідність кожної людини» [21].

Надія Паливода (запозичуємо не науковий вислів) одразу «бере бика за роги», експресивно, емоційно забарвлено наголосила у коментарі, що «Мюнхенська конференція ще не закінчилася, а головний (*нецензурне слово*) на ній уже трапився. Ним став виступ віцепрезидента США Джей Ді Венса» [22]. Також зазначила, що у команді Трампа Венс вважається інтелектуалом, який згладжує гострі кути. «Європейська

авдиторія чекала, що зараз ця друга людина після Трампа – на тлі всіх цих новин про телефонні розмови з путіним і підготовку до переговорів – вийде і розкаже про те, чого чекати далі, яка буде позиція США щодо України, щодо росії, яка роль Європи. Натомість чувак ні сіло, ні впало заявляє, що зовнішні загрози, такі як росія і Китай, то все – *херня*. А от що по-справжньому важливо і звідки йде основна загроза (так і сказав) – це саме Європа, яка тяжко обмежує свободу слова, бо Румунія скасувала результати виборів (на яких шляхом накрутки ботів Тік Ток переміг проросійський кандидат Джорджеску – той самий, який назвав Україну «вигаданою державою») [22].

Венс обурюється, що «некій» єврокомісар погрожує скасувати вибори і в Німеччині, якщо на них переможе партія (таких же кончених проросійських виродків) «Альтернатива для Німеччини» (яка подобається трампістам тим, що обіцяє депортувати всіх мігрантів) [21]. Надія Паливода шалено вигукує: «Шо, який ще єврокомісар? ЗМІ тут нічого не «понялі», а я зрозуміла, бо я за цим конфліктом стежу уже давно. Це конфлікт між Ілоном Маском і єврокомісаром від Франції П'єррі Бретоном. Ці двоє друг про друга не забули, і вже у січні стали поливати один одного гімном у Х, коли Бретон написав, що навіть якщо «кое-хто» просуває в Німеччині партію «Альтернатива для Німеччини» і навіть якщо вона виграє, то європейське законодавство цього не допустить і має механізми скасувати результати цих виборів, як це вже було в Румунії. У відповідь на це Маск обрушив на нього цілу купу гнівних постів і разом зі своїми (*нецензурне слово*) фанами організував онлайн-побиття ненависного єврокомісара» [22]. Н. Паливода, передихнувши, пояснює, що це все зрозуміле і роздратовано продовжує, але до чого тут Венс на Мюнхенській конференції безпеки? А спитайся (*нецензурне слово*)! Ти, сука, приїхав на континент, де триває найкривавіша війна з кінця Другої світової, де щодня гинуть люди і єдине, що тут по-справжньому для всіх важливе – якось зупинити це, про що американці самі ж публічно сто разів і обіцяли. Натомість Венс просуває свого кента Маска і фашистську партію і розкажує про те, що «такі наїзди на свободу слова шокують слух американців» [22].

«За кілька миль на схід звідси, на східних кордонах Європи вирує страшна війна, і всі хочуть знати, як Америка планує закінчити цю війну. Ми не почули цього від Джей Ді Венса. – Н. Паливода цитує кореспондента ВВС. – Натомість ми отримали детальну розповідь про порушення свободи слова, в чому він звинуватив усіх союзників США, включаючи Британію. Це була дуже дивна промова віцепрезидента США. Це було точно не те, що хотіли від нього почути». Коли кореспондент ВВС спитав у свого американського колеги-коментатора, що це взагалі було, той відповів: «Йому байдуже, що хочуть чути європейці. Це була промова, орієнтована на внутрішнє споживання у США. Ось що таке America First. Це коли тобі на інших *плювати* ось аж так» [22].

Під час контент-аналізу та інтент-аналізу репортажу Олесі Мазуркової, огляду Аскольда Єрьоміна (традиційна журналістика) і коментаря Надії Паливоди (гонзо-журналістика) окреслено властивості емпліцитної та імпліцитної комунікації в системі традиційної- й гонзо-журналістики. Схарактеризовано особливості референтної, модальної і комунікативної інтенції в матеріалах гонзо і традиційної журналістики. Внаслідок ґрунтовного прочитання й аналізу мовно-виражальних стилів журналістських текстів (репортаж, огляд, коментар), в якому брали участь 82 студенти/студентки (майбутні журналісти), 27 осіб надали перевагу гонзо-журналістиці, 25 – традиційній журналістиці, 30 осіб наголосили, що потрібно дотримуватися балансу між стилями традиційної- й гонзо-журналістики. Подаємо, на наш погляд, найхарактерніші студентські роздуми над змістом медіатекстів, оцінювання локаційних, емоційних і спонукальних інтенцій.

Леся Абдуллаєва: «У матеріалах традиційної журналістики конкретно, чітко описують події, факти, вона структурована, стримана. Гонзо-журналістика дозволяє відчувати подію зсередини, бо журналіст не просто спостерігач, а учасник події. У такому стилі є більше життя, емоцій, реакцій, діалогів, що створює відчуття певної присутності. У

кризових ситуаціях гонзо-стиль краще передає стан людської душі й допомагає аудиторії не просто знати, а відчувати. Певна ненормативна лексика, сарказм, додають матеріалу своєрідності. Проте я впевнена, що не для кожного матеріалу підійде цей стиль, бо він, так би мовити, незвичний».

Юлія Задорожна: «Ці та інші матеріали ЗМК свідчать, що світ продовжує вибухати Дональдом Трампом. Його непередбачуваність, асиметричність, аномальність створюють нову реальність, у якій із загарбницької позиції російська війна стала головним інструментом міжнародної політики. Як за таких надзвичайно складних умов журналісти мають повідомляти про факти, події, явища? Я вважаю, що в сучасному медіасередовищі точно треба поєднувати традиційний підхід з елементами гонзо-журналістики. Це дозволяє бути «ближчим» з читачем, глядачем, слухачем, говорити з ним щиро й небанально подавати інформацію. Але водночас традиційна журналістика зі своїми стандартами фактчекінгу, збалансованості та неупередженості залишається тим, без чого журналістику ми не зможемо назвати якісною. Різноманітність стилів однозначно має право на існування, проте маємо пам'ятати не лише про свободу, а й про відповідальність перед аудиторією».

Ольга Макарук: «Мені більше до вподоби гонзо-журналістика, оскільки вона дозволяє не лише подавати факти, а й передавати емоційний контекст, особисті переживання і суб'єктивні оцінки журналіста. Це створює відчуття живішого і безпосереднього спілкування з аудиторією. Гонзо-журналістика надає можливість зануритися у події не тільки через сухі факти, а й через емоції, гумор, сарказм, що робить матеріал динамічним, захоплюючим. Важливо, що журналіст не приховує своєї позиції і не намагається бути «нейтральним» до всього. Це дозволяє краще зрозуміти його бачення, сприймання події і створює більше простору для дискусії».

Артем Павлов: «Гонзо-журналістика для мене – це засіб ближчої комунікації з буденним життям. Коли мова про висвітлення соціально важливих подій, то традиційний стиль є єдиним, який доречний. Є ситуації, коли доцільними обидва стилі – і гонзо, і традиційної журналістики».

Надія Батюк: «У традиційній журналістиці зберігається дистанція між автором і читачем, глядачем чи слухачем. Гонзо-журналістика не просто інформує, а занурює в подію, викликає емоційну реакцію, змушує відчувати себе її учасником, а не стороннім спостерігачем».

Анастасія Волошиновська: «Якщо говорити про вибір між традиційною журналістикою і стилем гонзо, то це залежить від того, що я хочу отримати як читач. Коли головним – факти, об'єктивність, структурованість повідомлення, то логічнішим виглядає традиційний підхід. У такому форматі я читаю новини, аналітику, науково-популярні матеріали. Якщо ж хочу не просто прочитати про подію, а зануритися в неї, відчувати атмосферу, емоції, пережити все разом із автором, то тут потрібна гонзо-журналістика. Вона живіша, експресивна, навіть провокаційна. Автор в ній не просто спостерігач, а учасник. Тут я надаю перевагу репортажам, блогам, історіям, де важливий не лише факт, а й відчуття, переживання».

Богдан Сапелкін: «Перевагу надаю традиційній журналістиці. Виклад фактів у нейтральному стилі з посиланням на джерела, логічна структура викладу та відсутність емоційного тиску дають можливість читачеві, глядачеві чи слухачеві формувати свою позицію. Гонзо-журналістика має свою силу впливу, проте акцент на особистості автора іноді знижує об'єктивність викладеного матеріалу».

Денис Шляпін: «Попри позитивний досвід пізнання гонзо-журналістики, я все ж надаю перевагу традиційній, адже інформація для мене є головною. Навіть якщо її подали без яскравої обгортки, але в повному обсязі розкрили суть, – то традиційна журналістика для мене є пріоритетною».

Дарія Яковенко: «Я надаю перевагу гонзо-журналістиці, але в міру. Цей стиль дає можливість розглянути проблему не тільки через факти, а й через особисті враження,

що робить матеріал живішим, емоційно насиченим, як у Надії Паливоди. Однак важливо зберігати баланс, щоб не втратити об'єктивність, не надати перевагу суб'єктивній оцінці без належного аналізу».

Роксолана Жук: «Надаю перевагу традиційному викладу інформації, бо стиль гонзо-журналістики досить специфічний і його не так легко адаптувати під усе. Але все залежить від теми і акцентів, які журналіст хоче розставити. Якщо мені потрібно розвінчати московських агресорів і Трампа, який підтримує путіна, або зробити гостру, провокативну розмову з антиукраїнським політиком, то буду вдаватися до гонзо-журналістики».

Кристіна Стівачата: «Гонзо-журналістика не просто інформує, а й емоційно занурює реципієнта в суть події. Цей стиль поєднує факти з особистим сприйняттям журналіста, роблячи матеріал живим, щирим, захоплюючим. Таким є коментар Надії Паливоди. Гонзо-журналісти передають атмосферу, емоції, внутрішні переживання й контексти, які часто залишаються за межами традиційної подачі інформації».

Кароліна Оганесян: «Кожний стиль виконує свою унікальну роль у медіапросторі. Традиційна журналістика забезпечує фундамент об'єктивності та збалансованості, пропонуючи читачам, глядачам, слухачам факти без надмірного емоційного забарвлення. Гонзо-журналістика натомість вривається у свідомість аудиторії яскравим спалахом суб'єктивного досвіду. Вона струшує, провокує, змушує відчувати. Це – потужний інструмент для висвітлення несправедливості та створення емоційного резонансу, особливо коли традиційні методи виявляються надто стриманими. Вибір між цими підходами – не бінарне рішення, а радше питання доречності в конкретному суспільно-політичному контексті».

Шість респонденток із 82, які брали участь в аналізі й зіставленні стилістично-виразних особливостей гонзо- і традиційної журналістики, не сприймає використання нецензурної лексики в гонзоматеріалах: «Я проти московського лихослів'я в репортажах та інших жанрах гонзо-журналістики, яка має повне право на функціонування і розвиток в Україні» (*Вікторія Луцюк*), «Нагромадження нецензурних слів заважає краще зрозуміти контекст мовленого» (*Дар'я Маркова*), «Не сподобалась нецензурна лексика в коментарі» (*Діана Яксманицька*), «Використання прокльонів може негативно впливати на сприймання змісту матеріалу» (*Ангеліна Гаряча*), «Якщо гонзожурналіст не може обійтися без грубої нецензурщини, то чому б замість неї не «збагачувати» свою оповідь українським національним лихомовством. Адже матюки невластиві, ба навіть чужі українській народній вдачі» (*Таміла Коваль*), «Важливо не використовувати у журналістських творах московське матюччя; українська мова дуже багата, щоби замість клятих московських матюків у писемній й усній мові можна застосувати українські лайливі вислови» (*Марія Кузьмін*).

Висновки та перспективи. Глобалізаційні процеси, міжкультурна комунікація, повномасштабна геноцидна, терористична, руйнівна війна Російської Федерації проти України суттєво впливають на тематику, зміст і форму гонзо-журналістських матеріалів. Концептуальна діяльність української гонзо-журналістики ґрунтується на особистісних, національних і загальнолюдських морально-духовних цінностях. Зіставлення ключових стилістичних особливостей гонзо- і традиційної журналістики науково засвідчує, що в інформаційному просторі України продуктивно функціонує гонзо-журналістика, цьому новому соціальному явищу довіряє велика аудиторія. Водночас понад 50 років тривають дискусії про стильові ознаки і методи гонзо, головню про використання обценної, а також інвективної лексики. Створену Гантером С. Томпсоном вульгарну гонзо-журналістику наступні гонзовики значно трансформувати. Нинішня модель гонзо-журналістики – це насамперед взаємодія медіатексту з літературою, кіно, відео, музикою, фольклором, пісенною творчістю. Таким чином твориться єдиний образ, єдине інформаційне повідомлення з різними гетерогенними компонентами, що підсилює, поглиблює сприймання змісту матеріалу, референтних, модальних і репрезентативних інтенцій автора.

Автор гонзоматеріалу є безпосереднім свідком і учасником події. Він на перше місце виносить власні спостереження, роздуми, оціночні судження про факти, події, явища. Сутнісне, правдиве висвітлення події залежить від світоглядної позиції, фахового рівня журналіста щодо досліджуваної дійсності, соціальних, політичних, культурних аспектів життя.

У сучасних гонзоматеріалах (репортаж, коментар, огляд, виступ, публіцистична теле- і радіопередача тощо) простежується поєднання когнітивних, інформаційних, світоглядних, виховних, просвітницьких, патріотичних авторських інтенцій, які є передумовою їхнього пізнання, розуміння і сприймання. Цей процес ґрунтується на теорії перцептивної діяльності, яка включає психічні процеси гонзокомунікації: відчуття, сприйняття, увагу, пам'ять, уяву, мислення.

Концепт гонзоматеріалу має ґрунтуватися не лише на інтелектуальних, професійних знаннях автора, його досвіді, інтенціях, а насамперед, на смислових, національно-культурних кодах, що характерні для досліджуваних фактів, подій, явищ. Такий синкретизм викликає зацікавленість у реципієнтів, сприяє формуванню у них української мовно-культурної, національно-духовної свідомості, державницького переконання.

Перспективи розвитку і функціонування гонзо-журналістики в Україні паралельно з традиційною журналістикою органічно пов'язані із геополітичними процесами, в основі яких тотальна рашистська війна проти свободи, демократії, національної культури. Створюючи гонзо-журналістські матеріали про жахіття російської агресії, демонстрацію очільниками деяких країн постмодерністської нацистсько-фашистської версії, адаптованої до реалій ХХІ століття, українські журналісти покликані дотримуватися громадянського концепту «свій»–«чужий», який впливає із національної ідентичності, ментальності, звичаїв і традицій, правдивого інформування про соціально актуальні факти, події, явища. При цьому потрібно враховувати взаємозалежність між гонзотекстом і контекстом.

Особливості розвитку сучасної гонзо-журналістики в Україні у зіставленні з американськими і європейськими гонзовластивостями мотивують теми майбутніх наукових досліджень, зокрема, експліцитних та імпліцитних засобів, які причетні до інформаційної, когнітивної, естетичної, світоглядної, виховної, експресивної, образотворчої, просвітницької, інтегруючої функцій, а також вивчення балансу, тобто рівномірного поєднання у журналістських матеріалах стилів традиційної- й гонзо-журналістики.

1. Кириченко І. Політолог Ігор Лосєв: «Як дадуть воду, Україна може назавжди забути про Крим» // Україна молода. 2021. 27 квітня
2. Tamony P. «Gonzo», American Speech: A Quarterly of Linguistic Usage 58, no. 1 (1983):74
3. Wenner J.S., Seymour C. Gonzo: the life of Hunter Thompson/J.S. Wenner, C.Seymour. – New York: Back Bay Books.2008. 467 p.
4. Mosser J. What's Gonzo about Gonzo Journalism?. Literary Journalism Studies. 2012. Vol.4, No 1. P. 85–89.
5. Lerner K. M. Gonzo Text: Disentangling Meaning in Hunter S. Thompson's Journalism. American Journalism. 2015. Vol. 32, no. 2. P. 241–243. URL: <https://doi.org/10.1080/08821127.2015.1036695> (date of access: 13.01.2025).
6. Bauer Z. Dziennikarstwo “gonzo”: epizod czy trwały trend w dziennikarstwie?[w:] Dziennikarstwo a literatura w XX i XXI wieki, red. K. Wolny-Zmorzynsky, W.Furman, J.Snopek, 2011. Warszawa.
7. Frukacz K. Amerykańskie Nowe Dziennikarstwo po polsku? Transfer poetyk, problemy adaptacyjne. BIBLIOTEKA POSTSCRIPTUM POLONISTYCZNEGO. 2015. No. 5. P. 49–61.
8. Isager Christine Skribenter der skaber sig: Hunter S. Thompson og Günter Wallraff som mønstre for retorisk handlekraft i den spektakulære personlige reportage. 2006. University of Copenhagen. 240 p.
9. Bowe, Brian J. (2012), A Brain Full of Contraband: The Islamic Gonzo Writing of Michael Muhammad Knight. *Literary Journalism Studies*. Vol.4, No.1, P.91 – 102.
10. Zyrek-Horodyska, E.(2017), Od amerykańskiego snu Thompsona po ukraiński Mordor Szczer

ka. Estetyzacja świata w duchu gonzo. Konteksty Kultury. Vol. 14, no. 2. URL: <https://doi.org/10.4467/23531991kk.17.014.7538> (date of access: 13.01.2025).

11. Волковинський О. Гонзо-журналістика в Україні: загальнонаціональні й регіональні виміри. Регіональні медіа в контексті трансформаційних викликів сучасності : матеріали Всеукр. наук. конф., м. Кам'янець-Подільський, 26 жовт. 2023 р. Кам'янець-Подільський. С. 5–8.

12. Zelik O. IN GONZO STYLE: TETIANA TROFYMENKO'S LITERARY REVIEWS. Young Scientist. 2020. T. 9.1, № 85.1. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-85.1-9> (дата звернення: 22.05.2025).

13. Іванців М. Творчість Сергія Жадана крізь призму експлікації елементів гонзо-журналістики. Social Communications: Theory and Practice. 2023. Vol. 15, no. 2. P. 65–79. URL: <https://doi.org/10.51423/2524-0471-2023-15-2-4> (date of access: 28.04.2025).

14. Сударенко О. Елементи гонзо-журналістики в регіональному медіапросторі (на прикладі програми «Одобрено утрим» на телеканалі «Маріупольське телебачення»). Регіональні ЗМІ України: історія, сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали Регіон. науково-практ. інтернет-конф., м. Старобільськ, 22 берез. 2017 р. Старобільськ, 2017. С. 269–275.

15. Заболотська О. О. Роль авторської інтенції у формуванні текстових художніх концептів. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2014. №6(289). Ч.І. С.171–180.

16. Boutammant M. The Idiosyncratic Perspective of Gonzo Journalism: Thompson's "The Kentucky Derby is Decadent and Depraved" // Universiteit Leiden / Leiden University. – 4 January 2021.

17. Kalvø Daniel IMMERSION JOURNALISM How VICE Media Challenges the Norms, Methods, and Ideals of Mainstream Journalism / Master Thesis in Media Studies Department of Information Science and Media Studies University of Bergen. – May 2015. – 81 p.

18. Adamczewska, I. "Wariacje na temat pewnego paktu. O dziennikarstwie gonzo" Lodzkie Studia Literaturoznawcze., 3(1), 2014. s. 187 – 204.

19. Прилюк Д.М. Теорія і практика журналістської творчості. Методологічні проблеми, Київ. Вид. об'єднання «Вища школа».1973. – 271 с.

20. Мазуркова О. «Європейське жажіття». Як пройшла 61-ша безпекова конференція в Мюнхені. Україна молода. 2025. 19 лютого.

21. Єрьомін А. Німецькі ЗМІ після виступу Венца: Америка не захистить, тож до роботи! Високий Замок.2025.20 – 25 лютого.

22. Паливода Н. Прийшла ж перепросити за Шольца. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/share/p/1DieEYP051/> (дата звернення: 22.05.2025).

UDC: [070:81'373.47]:[316.77:654.19](477)"20"

UKRAINIAN GONZO JOURNALISM WITHIN THE SYSTEM OF MASS COMMUNICATION

Dvoryanyn Paraskoviia¹, PhD (Social Communications), Associate Professor,

ORCID – orcid.org/0000-0002-7858-3563;

Bilous Roksoliana, PhD student,

ORCID – orcid.org/0000-0002-4666-0931.

Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine.

¹ Corresponding author Dvoryanyn P., e-mail: paraskadvoryanyn@gmail.com.

Article received by the editorial office on 06/09/2025

Submitted after editing on 10/25/2025

Recommended for publication on 11/06/2025

Citation: Dvoryanyn, P. & Bilous, R. (2025). Ukrainian Gonzo Journalism Within the System of Mass Communication. *Obraz*, 3 (49), 81–93. [https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.3\(49\)-81-93](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.3(49)-81-93)

Introduction. The themes and content of gonzo journalism produced by Ukrainian authors over the past decade have been primarily focused on exposing the imperial nature of Russia's aggressive war against Ukraine and revealing the sinister aspects of international politics that distort or undervalue the heroic defensive struggle of the Ukrainian people against Kremlin barbarism – a struggle for their natural right to live in an independent, national, and united Ukrainian state.

Relevance of the study. The study aims to define and characterize the gonzo-journalistic style and its expressive means, comparing them with the linguistic and stylistic tools of traditional journalism. The comparison is conducted in the context of the author's conceptual and intentional framework, where verbal and audiovisual codes function jointly to form semantic, emotional, and pragmatic media resources designed to foster civic consciousness and moral-spiritual values among Ukrainians.

Methodology. The research methodology is based on general scientific principles of historicism, authenticity, concreteness, functionality, systematicity, cognitive approach, and modeling. Methods of content analysis, intent analysis, document study, observation, generalization, and descriptive analysis were employed.

Results. The contemporary model of Ukrainian gonzo journalism relies on diverse heterogeneous components that together create a unified informational image, amplifying and deepening the perception of the material's meaning as well as the author's referential, modal, and representative intentions. The distinctive features of Ukrainian gonzo style include rhetorical constructions, grotesque, irony, hyperbole, contrast, antithesis, emotionality, speculation, and a sense of scale. Elements of gonzo stylistics, including the use of non-normative language, are typical of many texts directly or indirectly related to the full-scale Russian-Ukrainian war.

Conclusions. For the first time within Ukraine's information and humanitarian space, this study attempts a comprehensive examination, interpretation, and generalization of the stylistic, expressive, and structural features of gonzo journalism in comparison with traditional (classical) journalism.

Keywords: *gonzo, gonzo journalism, traditional journalism, style, journalistic professionalism, media, audience.*

1. Kyrychenko I. (2021, 27 april) Political scientist Ihor Losiev: "If they give water, Ukraine can forget about Crimea". *Ukraina moloda*.
2. Tamony, P. (1983), «Gonzo», *American Speech: A Quarterly of Linguistic Usage* 58, no. 1 (1983):74
3. Wenner, J.S., Seymour, C. (2008), *Gonzo: the life of Hunter Thompson*/J.S. Wenner, C.Seymour. – New York: Back Bay Books. – 467 p.
4. Mosser J. What's Gonzo about Gonzo Journalism? *Literary Journalism Studies*. 2012. Vol.4, No 1. P. 85–89.
5. Lerner, K. (2015), *M. Gonzo Text: Disentangling Meaning in Hunter S. Thompson's Journalism*. *American Journalism*. Vol. 32, no. 2. P. 241–243. URL: <https://doi.org/10.1080/08821127.2015.1036695> (date of access: 13.01.2025).
6. Bauer Z., (2011) Dziennikarstwo "gonzo": epizod czy trwały trend w dziennikarstwie?[w:] *Dziennikarstwo a literatura w XX i XXI wieki*, red. K. Wolny-Zmorzynsky, W.Furman, J.Snopek, Warszawa.
7. Frukacz K. Amerykańskie Nowe Dziennikarstwo po polsku? Transfer poetyk, problemy adaptacyjne. *BIBLIOTEKA POSTSCRIPTUM POLONISTYCZNEGO*. 2015. No. 5. P. 49–61.
8. Isager, Christine Skribenter der skaber sig: Hunter S. Thompson og Günter Wallraff som mønstre for retorisk handlekraft i den spektakulære personlige reportage. 2006. University of Copenhagen. 240 p.
9. Bowe, Brian J. (2012), *A Brain Full of Contraband: The Islamic Gonzo Writing of Michael Muhammad Knight*. *Literary Journalism Studies*. Vol.4, No.1, P.91 – 102.
10. Zyrek-Horodyska, E.(2017), *Od amerykańskiego snu Thompsona po ukraiński Mordor Szczerka*. *Estetyzacja świata w duchu gonzo. Konteksty Kultury*. Vol. 14, no. 2. URL: <https://doi.org/10.4467/23531991kk.17.014.7538> (date of access: 13.01.2025).
11. **Volkovynskyi, O.** (2023). *Gonzo Journalism in Ukraine: National and Regional Dimensions*. In *Regional Media in the Context of Contemporary Transformational Challenges: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific Conference, Kamianets-Podilskyi, October 26, 2023* (pp. 5–8). Kamianets-Podilskyi.
12. Zelik O. IN GONZO STYLE: TETIANA TROFYMENKO'S LITERARY REVIEWS. *Young Scientist*. 2020. T. 9.1, № 85.1. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-85.1-9> (дата звернення: 22.05.2025).

13. Ivantsiv M. The work of Serhiy Zhadan through the prism of explication of elements of gonzo journalism. *Social Communications: Theory and Practice*. 2023. Vol. 15, no. 2. P. 65–79. URL: <https://doi.org/10.51423/2524-0471-2023-15-2-4> (date of access: 22.05.2025).
14. Sudarenko, O. (2017). Elements of Gonzo Journalism in the Regional Media Space (on the Example of the “Odobreno Utrom” Program on the Mariupol Television Channel). In *Regional Mass Media of Ukraine: History, Current State, and Development Prospects: Proceedings of the Regional Scientific and Practical Online Conference, Starobilsk, March 22, 2017* (pp. 269–275). Starobilsk.
15. Zabolotska, O. O. (2014). *The Role of Authorial Intention in the Formation of Textual Artistic Concepts. Visnyk of Taras Shevchenko Luhansk National University, (6(289), Part I), 171–180.*
16. Boutammant M. The Idiosyncratic Perspective of Gonzo Journalism: Thompson’s “The Kentucky Derby is Decadent and Depraved” // Universiteit Leiden / Leiden University. – 4 January 2021.
17. Kalvø Daniel IMMERSION JOURNALISM How VICE Media Challenges the Norms, Methods, and Ideals of Mainstream Journalism / Master Thesis in Media Studies Department of Information Science and Media Studies University of Bergen.– May 2015. – 81 p.
18. Adamczewska, I. (2014) “Wariacje na temat pewnego paktu. O dziennikarstwie gonzo” *Lodzkie Studia Literaturoznawcze*,. 3(1), s. 187 – 204.
19. Pryliuk, D. M. (1973). *Theory and Practice of Journalistic Creativity: Methodological Problems. Kyiv: Vyshcha Shkola Publishing Association. 271 pages.*
20. Mazurkova, O. (2025, February 19). “A European Nightmare”: What Happened at the 61st Security Conference in Munich. *Ukraina Moloda*.
21. Yeriomin, A. (2025, February 20–25). German Media After Vance’s Speech: America Won’t Protect Us, So Let’s Get to Work! *Vysoky Zamok*.
22. Palyvoda, N. *She Came to Apologize for Scholz*. Facebook. Retrieved May 22, 2025, available at <https://www.facebook.com/share/p/1DieEYP051>.